

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.12.4.2024

Pan
Paweł Zawada
Prezes Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa
Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Jaśle

Miejskie Przedsiębiorstwo
Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
ul. Na Kotlinę 33
38-200 Jasło

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/040 Postępowanie z olejami odpadowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Jaśle, 38-200 Jasło, ul. Na Kotlinę 33 ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Zawada, Prezes ² Zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Jaśle Sp. z o.o.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarki olejami odpadowymi.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia kontroli ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	1. Paweł Rakowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/92/2024 z dnia 22 lipca 2024 r. 2. Paweł Miśkowicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/94/2024 z dnia 23 sierpnia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-13)

¹ Dalej: Spółka.

² Dalej: Prezes.

³ Do dnia 19 września 2024 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prowadzenie przez Spółkę gospodarkę olejami odpadowymi w okresie objętym kontrolą.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Spółka posiadała pozwolenie Starosty Jasielskiego na wytwarzanie odpadów, w tym olejów odpadowych⁶. Ilość i rodzaj wytworzonych olejów w okresie objętym kontrolą nie przekraczała wartości określonych w tej decyzji.

Spółka prowadziła ewidencję wytworzonych odpadów, która zawierała elementy określone w art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach*⁷, a ponadto rokrocznie składała, sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami, w terminach określonych w tej ustawie.

W kontroli ustalono, że oleje przepracowane były przez Spółkę magazynowane w miejscach, które nie spełniały wszystkich wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 5 października 2015 r. *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi*⁸. Nieprawidłowości w tym zakresie zostały usunięte w trakcie kontroli.

OBSZAR

III. Postępowanie przez Spółkę z olejami odpadowymi.

Opis stanu faktycznego

1. Decyzją z dnia 23 lipca 2015 r.⁹ Starosta Jasielski działając na podstawie art. 180, 181 ust. 1 pkt 4 i ust. 1a, art. 183 ust. 1, art. 188, art. 193 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 oraz art. 378 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*¹⁰ oraz art. 41 ust. 1, 2 i 3 pkt 2, art. 43 ust. 2 i art. 45 ust. 4, 6 i 7 ustawy *o odpadach*, udzielił Spółce pozwolenia na wytwarzanie odpadów, w związku z eksploatacją instalacji oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w Jaśle przy ul. Krakowskiej.

Powyższe pozwolenie obejmowało następujące rodzaje i ilości olejów odpadowych¹¹:

- 13 01 10* - mineralne oleje hydrauliczne niezawierające związków chlorowcoorganicznych – 0,10 Mg/rok,
- 13 02 05* - mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych – 2,900 Mg/rok,
- 13 02 08* - inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe – 0,100 Mg/rok.

Powyższa decyzja nie była zmieniana.

Spółka pismem z dnia 29 maja 2018 r. została powiadomiona przez Marszałka Województwa Podkarpackiego (działającego na podstawie art. 54 i 55 ustawy *o odpadach*): *o dokonaniu z urzędu wpisu do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami* i utworzeniu indywidulanego konta w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami¹². Spółka otrzymała numer rejestrowy 000018777.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej również oleje przepracowane lub zużyte.

⁷ Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.

⁸ Dz.U. poz. 1694.

⁹ Termin ważności decyzji został określony do dnia 20 lipca 2025 r.

¹⁰ Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.

¹¹ Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. *w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. z 2020 r., poz. 10).

¹² Dalej: „BDO”.

Oprócz instalacji, oleje odpadowe były wytwarzane przez Spółkę w innych miejscach (poza instalacją) - tj. na terenie Zakładu Transportu Samochodowego przy ul. Piotra Skargi 80 w Jaśle oraz na terenie Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Wodnej 13 w Jaśle.
(akta kontroli str. 117-127)

2. W okresie objętym kontrolą Spółka zakupiła oraz przekazała do przetworzenia następujące ilości olejów:

- w 2020 roku 0,798 Mg olejów i przekazała 0,440 Mg olejów (w tym 0,140 Mg oleju o kodzie 13 01 10* i 0,300 Mg oleju o kodzie 13 02 05*)¹³,
- w 2021 roku 0,976 Mg olejów i przekazała 0,570 Mg oleju (w całości olej o kodzie 13 02 05*),
- w 2022 roku 0,606 Mg olejów i przekazała 0,945 Mg olejów (w tym 0,028 Mg oleju o kodzie 13 01 10* i 0,917 Mg o kodzie 13 02 05*),
- w 2023 roku 0,745 Mg olejów i przekazała 0,446 Mg olejów (w całości olej o kodzie 13 02 05*),
- w 2024 roku 0,605 Mg olejów i przekazała 0,325 Mg olejów (w tym 0,050 Mg oleju o kodzie 13 01 10* i 0,275 o kodzie 13 02 05*).

Spółka w okresie objętym kontrolą zakupiła łącznie 4.658,1 l olejów (3,730 Mg), natomiast w tym samym okresie przekazano do utylizacji 3.622,48 l (2,726 Mg) olejów.

Jednocześnie Spółka w swoich magazynach oraz miejscach przechowywania olejów zużytych posiadała łącznie 0,126 Mg olejów.

Łączna różnica w okresie objętym kontrolą w ilości zakupionych i przekazanych do przetworzenia olejów wyniosła 0,878 Mg.

W kwestii tej różnicy Prezes Spółki wyjaśnił, że wynikała ona z bezpowrotnego zużycia oleju przez silniki maszyn i urządzeń oraz ich awarii.

(akta kontroli str. 130-138, 268)

Waga (masa) przepracowanych olejów w Spółce wyznaczana była w oparciu o ich ilość (objętość) w litrach, która była mnożona przez współczynnik 0,8 kg (0,8 kg/dm³), jako ciężar właściwy oleju.

(akta kontroli str. 128-129)

3. Spółka prowadziła ewidencję odpadów, w postaci kart ewidencji odpadów (KEO) i kart przekazania odpadów (KPO)¹⁴, które zawierała elementy określone w art. 67 ust. 3 ustawy o odpadach, a karty przekazania odpadów zawierały dane określone w art. 67 ust. 3a ustawy powołanej ustawy. Ewidencja ta prowadzona była odrębnie dla każdego z trzech miejsc, w którym wytwarzano oleje odpadowe.

Zgodnie z zawartą przez Spółkę umową z podmiotem odbierającym odpady, oleje odpadowe miały być poddawane procesowi R9 – *powtórna rafinacja lub inne sposoby ponownego użycia olejów*¹⁵. Proces ten był zgodny z przewidzianym w sprawie pozwolenia na wytwarzanie odpadów przez Spółkę. Podmiot odbierający przepracowane oleje posiadał pozwolenie na wytwarzanie odpadów w związku z eksploatacją instalacji do przetwarzania niebezpiecznych (olejów i emulsji olejowych), na realizację takiego procesu.

(akta kontroli str. 141-218, 254-267)

¹³ Z czego z instalacji objętej pozwoleniem pochodziło 0,062 Mg.

¹⁴ Analizą objęto po 5 kart ewidencji odpadów oraz kart przekazania odpadów z każdego roku.

¹⁵ Według pozwolenia udzielonego firmie odbierającej od Spółki przepracowane oleje.

4. Spółka składała roczne sprawozdania, o których mowa w art. 75 ustawy *o odpadach* (o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami), w terminach określonych w art. 76 tej ustawy (do 15 marca każdego roku)¹⁶.

Sprawozdania te sporządzane były zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy *o odpadach*, w oparciu o prowadzoną przez Spółkę ewidencję odpadów, a zawarte w nich dane zgodne były z KEO (kartami ewidencji odpadów) oraz KPO (kartami przekazania odpadów).

W okresie objętym kontrolą Spółka złożyła jedną korektę sprawozdania - w marcu 2022 r. do sprawozdania o wytworzonych odpadach za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.. Dotyczyła ona uzupełnienia informacji o instalacjach, w których wytworzono odpady (usunięcia Działu XIII, Tabeli 7 – informacja o odpadach magazynowanych oraz dołączenia opłaty od pełnomocnictwa oraz pełnomocnictwa z podpisem elektronicznym. Korekta sprawozdania została zatwierdzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie w dniu jej złożenia.

Na dzień zakończenia kontroli wszystkie sprawozdania dotyczące odpadów wytworzonych przez Spółkę zostały zatwierdzone. Spółka nie realizowała przesyłek przetworzonych olejów w ilościach, który powodowałyby konieczność objęcia przewozu systemem monitorowania SENT, gdyż masa brutto poszczególnych wysyłek nie przekraczała 500 l (500 kg).

(akta kontroli str. 49-116)

5. Spółka nie posiadała operatu przeciwpożarowego.

Przepracowane oleje były magazynowane w miejscu określonym w Decyzji w sprawie pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

W dniach 2 i 13 sierpnia 2024 r. w obecności wyznaczonych przez Prezesa Spółki pracowników przeprowadzono oględziny miejsc przechowywania przez Spółkę olejów przepracowanych.

Magazynowanie olejów odpadowych wytwarzanych przez Spółkę odbywało się na terenie stanowiącym jej własność. Cały teren składowania odpadów był ogrodzony, zamykany bramą wyjazdową, monitorowany i chroniony.

Oleje odpadowe były gromadzone w zadaszonej i osłoniętej przed opadami atmosferycznymi wiacie.

Ustalono, że na terenach należących do Spółki celem przechowywania olejów przepracowanych w trzech miejscach¹⁷ utworzono (wyznaczono) do tego miejsca, w których ustawiono pojemniki do składowania zużytych olejów. Oleje odpadowe zbierane były selektywnie, nie mieszano ich z innymi odpadami. Oleje te przechowywane były w miejscach do tego wyznaczonych i właściwie oznaczonych, w beczkach, które były zamykane. Miejsca składowania olejów oznakowane były kodami odpadów, określonymi w rozporządzeniu w sprawie katalogu odpadów.

W przypadku żadnej z lokalizacji, w których magazynowane były oleje odpadowe nie stwierdzono urządzeń i środków do zbierania wycieków, ani też sprzęt do odprowadzania ładunków elektryczności statycznej co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 14-46)

¹⁶ Sprawozdanie za 2020 rok zostało złożone w dniu 3 marca 2021 r., za 2021 rok w dniu 1 marca 2022 r., za 2022 rok w dniu 27 lutego 2023 r. za 2023 rok w dniu 27 lutego 2024 r.

¹⁷ Na terenie Oczyszczalni Ścieków przy ul. Krakowskiej 37N w Jaśle, na terenie Zakładu Transportu Samochodowego przy ul. Piotra Skargi 80 w Jaśle oraz na terenie Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Wodnej 13 w Jaśle.

6. Działalność Spółki w zakresie objętym niniejszą kontrolą (postępowanie z olejami odpadowymi) w latach 2020 – 2024 nie była przedmiotem kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, ani też Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

(akta kontroli str. 47-48)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W wyniku oględzin stwierdzono, że w przypadku żadnej z lokalizacji oleje odpadowe nie były przechowywane w sposób określony w rozporządzeniu *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi*. W żadnym z miejsc, w których były te oleje przechowywane nie stwierdzono urządzeń i środków do zbierania wycieków oraz urządzeń do odprowadzania ładunków elektryczności statycznej.

Ponadto w przypadku punktu przechowywania przepracowanych olejów na terenie Oczyszczalni Ścieków oraz Zakładu Transportu Samochodowego stwierdzono, że pojemniki, w których przechowywano ten olej ustawiony były na podłożu, które nie było utwardzone, a w przypadku zbiornika zlokalizowanego na terenie Zakładu Transportu Samochodowego, stwierdzono znaczne jego zanieczyszczenie (zewnątrzne).

W dniu 13 sierpnia 2024 r. przeprowadzono powtórne oględziny wskazanych miejsc. Ustalono, iż każde z tych miejsc spełniało wówczas wymogi określone w rozporządzeniu *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi*, a teren na którym przechowywane były oleje zapewniał odprowadzanie ładunków elektrostatycznych.

(akta kontroli str. 14-46)

W związku z powyższym Prezes Spółki wyjaśnił, że: *obiekty i urządzenia Oczyszczalni Ścieków, Stacji Uzdatniania Wody i Zakładu Transportu Samochodowego powstały w latach 70-tych i 90-tych. W dniu kontroli wszystkie miejsca składowania olejów odpadowych były wyposażone w odpowiednie sorbety, które znajdowały się w przeznaczonych do ich przechowywania pomieszczeniach gospodarczych. Równocześnie informujemy, że do dnia dzisiejszego nie wystąpiły żadne wycieki na naszych obiektach.*

(akta kontroli str. 139-140)

IV. Wnioski

Wnioski

W związku z usunięciem nieprawidłowości w trakcie kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 18 października 2024 r.

Paweł Rakowski
starszy inspektor k.p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
p.o. Dyrektor
Stefan Gados

/-/